

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 462/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÉ ČERNOJEDNÁČKY], [REDAKČNÉ ČERNOJEDNÁČKY], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčíkom, advokátska kancelária, Farská 40, Nitra, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÉ ČERNOJEDNÁČKY] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČNÉ ČERNOJEDNÁČKY], [REDAKČNÉ ČERNOJEDNÁČKY]

██████████, █████ █████ █████ █████ █████ █████ █████ (ďalej aj „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátska kancelária, Farská 40, Nitra, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) pod č. k. VII/2 Gv 228/18/1000-488 podal 7. mája 2020 aj na sťažovateľa obžalobu pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon účinného v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) a pre pokračovací obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), c) a d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. b), c) Trestného zákona. Špecializovaný trestný súd Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) uznesením sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 (ďalej aj „rozhodnutie špecializovaného trestného súdu“) podľa § 72 ods. 1 písm. e) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) ponechal sťažovateľa vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a zároveň neprijal písomný sľub sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ako náhradu za väzbu a túto nenahradil ani dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

3. Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie proti napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu tomuto vytýka, že „... iba popísal skutkový stav prípadu, aplikoval

ustanovenia právnych predpisov — Trestného poriadku a Trestného zákona, s následnou vlastnou racionalizáciou, ktorá je nekonzistentná s mnou uplatnenou argumentáciou (žiadnym spôsobom ju nevyvracia) a následne konštatoval, že z uvedených ustanovení je zrejmy určitý záver rezultujúci do zamietnutia sťažnosti ako nedôvodnej.“, pričom „V žiadnej časti Rozhodnutia nie je uvedený a presvedčivo odôvodnený dôvod, prečo bol daný postup na uplatnenie zákonnej normy podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď sa v žiadnej časti rozhodnutia nezaoberá ani len parciálne argumentáciou vo vzťahu k mojej osobe a obsiahnutej v sťažnosti - predsa dôvodnosť postupu v intenciách ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku musí mať právny základ a nemôže byť konštituované arbitrárne s odkazom na predchádzajúce rozhodnutie, s ktorým sa sťažnostný súd stotožnil en bloc.“. V ďalšom uviedol, že „... problémom Rozhodnutia je implicitná nekonzistentnosť (keďže sa týmto sťažnostný súd ani nezaoberal) s inými súdnymi rozhodnutiami, najmä s prezentovanou judikatúrou Najvyššieho súdu (napríklad: Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. mája 2012 sp. zn.: 2 Tost 8/2012).“ vrátane postupu najvyššieho súdu, ktorý «... sa vôbec nezaoberal pre vec významnými argumentmi (napríklad, dôvodnosť väzby vo vzťahu ku kvalifikácii skutku), ktoré sú obsiahnuté v sťažnosti a teda nutne negoval ústavné aspekty prípadu a povinnosť vykladať ustanovenia právnych predpisov v súlade s ústavnými princípmi a ľudskými právami - napríklad nereflektoval skutočnosť, že mohlo dôjsť k narušeniu princípu prezumpcie neviny tvrdením „táto trestná činnosť nepochybne bola jediným zdrojom jeho príjmov!“». Najvyšší súd sa podľa sťažovateľa paušálne „... uspokojil s argumentáciou prvostupňového súdu vo vzťahu k existencii dôvodov väzby u Sťažovateľa — predsa je úlohou sťažnostného súdu preskúmať existenciu trvania dôvodností väzby (ktorá sa musí skúmať v každom štádiu trestného konania), keďže toto je primárnym a aj jediným cieľom konania o prepustenie z väzby, pričom pod pojmom skúmať nemožno mať na mysli vyjadrenie ničím nesubstancovaného súhlasu s predošlým rozhodnutím.“.

3.1 Ako kľúčovú sťažnostnú námietku sťažovateľa hodnotí ústavný súd jeho poukaz na nedostatočné odôvodnenie materiálnej podmienky trvania väzby spočívajúcej v dôvodnosti vedeného trestného stíhania pre konkrétny trestný čin, keď namietal, že „... nikde v Rozhodnutí Porušovateľ právne relevantne neuvádza, prečo bola naplnená skutková podstata trestných činov, ktoré sú mi kladené za vinu a ktorých kvalifikáciu som

namietal, keďže v skutkovej vete obžaloby, konkrétne v skutku č. 1. nie sú obsiahnuté také skutkové okolnosti, ktoré by napĺňali znaky pre vymedzenie zločineckej skupiny, zo skutku vôbec nevyplýva spôsob sofistického riadenia skupiny, vôbec nie je skutkovo definovaná hierarchia zložiek na viacerých vertikálnych stupňoch (akú mal mať každý takýto stupeň pôsobnosť, aké mal mať úlohy prejavujúce sa v subordinačných vzťahoch členov skupiny), nie je poznateľné, taktiež nebolo vysvetlené, z akého dôvodu bola vzhliadnutá dôvodnosť existencie kolúznei väzby, keďže vyšetrovanie bolo ukončené preštudovaním trestného spisu. V tomto kontexte nebolo nijako hodnoverne vysvetlené, na základe čoho existuje podozrenie, že Sťažovateľ bol napojený na kontaktné osoby v Policajnom zbore, cez ktoré zisťoval informácie, ktoré mohli zamedziť odhaľovaniu trestnej činnosti, a že pomocou týchto kontaktov sa oboznamoval s výpoveďami obvinených v trestnom konaní (predsa pokiaľ sa sťažovateľovi/obvinenému takéto niečo vytyka, nemôže to byť len v rovine vyfabulovaných skutočností zo strany konajúceho súdu, čo v tomto prípade tomu tak bolo!). Takéto (ne)odôvodnenie v Rozhodnutí, je absolútne arbitrárne, keďže nemá žiaden dôkazný podklad.“.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozhodnutím Najvyššieho súdu, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost/23/2020, porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost/23/2020 zo dňa 28. 05. 2020 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1.000,- Eur, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že:

b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene a ak to okolnosti prípadu umožňujú tak súčasne s rozhodnutím podľa § 239 ods. 1, § 241, § 244 alebo § 331 ods. 1 Trestného poriadku, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

12. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

12.1 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

12.2 Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

12.3 Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

12.4 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (III. ÚS 271/07).

14. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane [pozri obdobne napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, bod 45 a Baranowski v. Poľsko z 28. 3. 2000, č. 28358/95, bod 51].

15. Z komentovaného znenia dohovoru vyplýva, že „ESLP – podľa svojich vlastných slov [pozri napr. Ignatenco, § 79; Khodorkovskiy proti Rusku, rozsudok, 31. 5. 2011, č. 5829/04, bod 184] – vo svojej judikatúre identifikoval štyri základné dôvody, ktoré môžu odôvodňovať väzbu v trestnom konaní: nebezpečenstvo úteku [Stögmüller proti Rakúsku, rozsudok, 10. 11. 1969, č. 1602/62, bod 15], riziko, že obvinený môže v prípade prepustenia mariť výkon spravodlivosti [Wemhoff, bod 14] alebo spáchať ďalšie trestné činy [MATZNETTER proti Rakúsku, rozsudok, 10. 11. 1969, č. 2178/64, bod 9] alebo spôsobiť narušenie verejného poriadku [Letellier proti Francúzsku, rozsudok, 26. 6. 1991, č. 12369/86, bod 51].“ (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 515.).

15.1 Ústavný súd zároveň považuje za potrebné zvýrazniť, že v každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016, taktiež aj rozsudky ESLP vo veciach Letellier v. Francúzsko z 26. 6. 1991, *Annuaire*, č. 207; Navarra v. Francúzsko z 23. 11. 1993, *Annuaire*, č. 273-B a ďalšie).

16. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa

berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 464/2011).

16.1 Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

17. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

III.

Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu

18. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia uznesenia sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 vo všeobecnej rovine konštatoval:

„V preskúmvanej veci podľa zistenia najvyššieho súdu, súd prvého stupňa postupoval v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a pre ďalšie trvanie väzby obvinených boli splnené všetky zákonné podmienky. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je riadne odôvodnené, a to zvlášť u každého z obvinených, preto nemožno hovoriť o žiadnej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj podľa sťažnostného súdu sa na dôvodoch väzby obvinených od ostatného rozhodovania nič nezmenilo. Vážnosť podozrenia, že obvinení sa dopustili trestnej činnosti, pre ktorú im bolo vznesené obvinenie, sa ešte umocnila podaním obžaloby. Námietky obvinených, že oni sa trestnej činnosti nedopustili, resp. námietky voči právnej kvalifikácii nie sú z pohľadu skúmania dôvodov väzby rozhodujúce, nakoľko o tejto otázke možno definitívne rozhodnúť až po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní.

V súčasnom štádiu trestného konania možno konštatovať, že podľa obžaloby má ísť o rozsiahlu trestnú činnosť zločineckej skupiny, do ktorej mali byť zapojení aj obvinení [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], každý z nich spôsobom popísaným v obžalobe, preto možno uzavrieť, že súd prvého stupňa správne ustálil dôvody väzby u všetkých obvinených. S jeho dôvodmi sa plne stotožnil aj sťažnostný súd a nepovažuje za potrebné uznesenie súdu prvého stupňa nahrádzať, alebo obsahovo duplikovať.“

18.1 Pretože najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí odkázal na dôvody uvedené v uznesení špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020, ústavný súd sa oboznámil aj s obsahom tohto rozhodnutia, pridriavajúc sa svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie prvostupňového súdu a súdu druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie (v tomto prípade sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor

zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj druhostupňového), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

18.2 Špecializovaný trestný súd vo svojom uznesení sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 vo vzťahu k sťažovateľovi dôvodil:

„Podľa názoru súdu sú v prípade obvineného [REDAKOVANÉ] dané dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku. Čo sa týka dôvodov kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, tak je potrebné uviesť, že v prípade vypustenia tohto dôvodu väzby by mohlo dôjsť k mareniu vyšetrovania skutočností dôležitých pre trestné konanie a k ovplyvňovaniu svedkov. V dobe pred vzatím [REDAKOVANÉ] do väzby bol napojený na kontaktné osoby v policajnom zbore, cez ktoré zisťoval informácie, ktoré mohli zamedziť odhaľovaniu trestnej činnosti. Taktiež pomocou týchto kontaktov sa oboznamoval s výpoveďami spoluobvinených a mal tak informácie o tom, čo títo spoluobvinení vypovedali. V konečnom dôsledku, rovnako ako v prípade obvineného [REDAKOVANÉ], je zrejmé, že v jeho neprospech vypovedajú tzv. kajúnci a bývalí spoluobvinení. Nebolo by potom pri zrušení dôvodu väzby uvedeného v § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku možné zabrániť tomuto obvinenému týmto bývalých spoluobvinených kontaktovať a ovplyvňovať a vyvolať tak dojem nedôveryhodnosti ich výpovedí. Taktiež je treba rovnako ako u obvineného [REDAKOVANÉ] poukázať na charakter trestnej činnosti, keď je v súčasnom štádiu trestného konania odôvodnený záver, že skupina mala mať hierarchickú štruktúru, jej členovia mali mať rozdelené úlohy a každý sa mal na svojom stupni venovať konkrétnym povinnostiam. Podľa názoru súdu v tomto štádiu konania nie je možné akceptovať názor, že podaním obžaloby dôvod kolúznej väzby pominul, pretože práve súdne konanie je najdôležitejším úsekom trestného konania, ktoré prebieha kontradičným spôsobom a na ktorom budú vykonané všetky relevantné dôkazy, vrátane vypočutia svedkov tak, aby súd mohol v merite veci spoľahlivo rozhodnúť. Preto podľa názoru súdu v prípade obvineného [REDAKOVANÉ] existuje dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, to znamená, že existuje dôvodná obava, že bude pôsobiť na svedkov, alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. Čo sa týka dôvodov tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku,

tak z doposiaľ zadovážených dôkazov vyplýva odôvodnený záver, že obvinený [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] sa tejto trestnej činnosti venoval dlhodobo, prakticky od roku 2015 a mal pod sebou ľudí, ktorí sa aktívne podieľali na výrobe a predaji metamfetamínu. Je teda zrejmé, že v tejto trestnej činnosti mal pokračovať dlhú dobu za účelom dosiahnutia zisku, nešlo v jeho prípade o jednorazové protizákonné akty a táto trestná činnosť nepochybne bola jediným zdrojom jeho príjmov. Existuje teda dôvodná obava, že by mohol pokračovať v trestnej činnosti.“

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

IV.A K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru

19. Po preskúmaní sťažovateľom napadnutej časti rozhodnutia najvyššieho súdu (v spojení aj s dôvodmi vyplývajúcimi z rozhodnutia špecializovaného trestného súdu) ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd preskúmal to, či je ďalšie trvanie kolúznej a preventívnej väzby sťažovateľa podporené pretrvávajúcim podozrením z trestnej činnosti kladenej mu za vinu a či sa toto podozrenie v dôsledku vykonaného dokazovania v prípravnom konaní neoslabilo do takej miery, že by dopadalo na dôvodnosť ďalšieho trvania väzby z hľadiska naplnenia jej materiálnych podmienok, ktorou je okrem existencie konkrétneho dôvodu väzby [v prípade sťažovateľa dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku] aj dôvodnosť vedeného trestného stíhania, keďže „dôvodné podozrenie“ („reasonable suspicion“) zo spáchania trestného činu treba považovať za dôležitú súčasť záruk každého proti jeho svojvoľnému zatknutiu alebo väzbe. Navyše bolo povinnosťou vo veci konajúceho špecializovaného trestného súdu z dôvodu podanej obžaloby prokurátorom postupom podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku skúmať „*ex officio*“ dôvodnosť trvania väzby po podaní obžaloby, teda v nastávajúcej časti trestného konania, ktorým je konanie pred súdom. Taktiež v zmysle garancií vyplývajúcich z čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce

obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba. Samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca na splnenie kritéria zákonnosti väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru a nemôže bez príslušného rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby (rozsudok ESĽP vo veci Statis v. Litva z 21. 3. 2002, § 59 – § 61).

19.1 Najvyšší súd považoval prvostupňové rozhodnutie za riadne odôvodnené a zotrval na názore, že na dôvodoch väzby obvinených sa od ostatného rozhodovania o ich osobnej slobode nič nezmenilo. Podozrenie, že obvinení sa dopustili trestnej činnosti, pre ktorú im bolo vznesené obvinenie, sa podľa nadriadeného súdu podaním obžaloby ešte umocnilo. Námietky obvinených, že oni sa trestnej činnosti nedopustili, resp. námietky proti jej právnej kvalifikácii najvyšší súd nepovažoval z pohľadu skúmania dôvodov väzby za rozhodujúce, pretože o tejto otázke je možné podľa jeho názoru definitívne rozhodnúť až po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní. Naopak, najvyšší súd zdôraznil, že podľa obžaloby malo ísť o rozsiahlu trestnú činnosť zločineckej skupiny, do ktorej mali byť zapojení okrem sťažovateľa viacerí obvinení, každý z nich spôsobom popísaným v obžalobe, preto sťažnostný súd uzavrel, že súd prvého stupňa správne ustálil dôvody väzby u všetkých obvinených. S jeho dôvodmi sa plne stotožnil, a preto nepovažoval za potrebné rozhodnutie špecializovaného trestného súdu nahrádzať alebo obsahovo duplikovať.

19.2 K namietanému postupu najvyššieho súdu spočívajúcemu v jeho odkaze na odôvodnenie rozhodnutia špecializovaného trestného súdu ako prvostupňového rozhodnutia ústavný súd poukazuje na judikatúru ESĽP, ktorú si osvojil a v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania (v tomto prípade sťažnosti) sa odvolací (tu nadriadený) súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok ESĽP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 – 60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (rozsudky ESĽP vo veci Boldea v. Romania 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland z 27. 9. 2001, sťažnosť č. 49684/99, § 31 – § 33). Uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

19.3 Rovnako ústavný súd vo svojej judikatúre (II. ÚS 131/08, IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08, III. ÚS 241/07, III. ÚS 271/07, I. ÚS 92/08) považuje odôvodnenie rozhodnutia odkazom na predošlé rozhodnutie za akceptovateľný spôsob formulácie odôvodnenia z hľadiska jeho preskúmateľnosti, pretože obsah predchádzajúcich rozhodnutí je stranám trestného konania známy ich oznámením.

19.4 Keďže najvyšší súd v preskúmvanej veci nezistil žiadne pochybenie zo strany špecializovaného trestného súdu ani dôvod na prípadnú zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosti obvinených, a teda aj sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

20. Špecializovaný trestný súd v úvode odôvodnenia svojho rozhodnutia podrobne popísal skutky, pre ktoré bola na sťažovateľa a ďalších obvinených podaná obžaloba. Ku skutku v bode 1 obžaloby kvalifikovanému ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona uviedol, kto mal byť členom zločineckej skupiny; v akom minimálnom časovom období táto pôsobila a na akom teritóriu; akú trestnú činnosť mala vykonávať; kto ju riadil a koordinoval jej členov postavených na nižších úrovniach hierarchie, prípadne aj finančne zabezpečoval a poskytoval ochranu vplyvom získaným v kriminálnom prostredí a prostredníctvom kontaktov v polícii a justícii; ktoré osoby sa nachádzali na strednej úrovni hierarchie v tejto skupine, ktoré plnili zadané pokyny a formou podielu z predaja drog a prekurzorov odvádzali časť zisku, pritom každý člen na nižšom stupni mal zabezpečovať, či už osobne, alebo prostredníctvom ďalších páchatel'ov výrobu drog, ktoré následne distribuovali. Špecializovaný trestný súd v zmysle obžaloby popísal fungovanie zločineckej skupiny; menoval osoby, ktoré vykonávali činnosť pre vyššie postavených konkretizovaných členov skupiny, a to, v čom presne táto činnosť spočívala; kto zabezpečoval látky na výrobu drog, kto ich vyrábal a kto predával (distribuoval) a pod.; kto zabezpečoval potrebné informácie z policajného prostredia, ako to robil, aké informácie získaval, ako ich odovzdával a za aké finančné sumy tak robil.

20.1 V popise skutku v bode 3 obžaloby, pre ktorý bol sťažovateľ stíhaný ako pre pokračovací obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm.

a), c) a d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. b), c) Trestného zákona, špecializovaný trestný súd uviedol, akým spôsobom sa mal sťažovateľ podieľať na jeho spáchaní (na výrobe a predaji metamfetamínu) a v akom časovom rozmedzí, a zvýraznil tú skutočnosť, že ako člen zločineckej skupiny na strednom stupni riadenia bol v kontakte s osobami z prostredia Policajného zboru, od ktorých získaval relevantné informácie, pomocou ktorých mohol zamedziť alebo sťažiť odhalenie páchanej trestnej činnosti. Dôvody preventívnej väzby sťažovateľa, a teda aj riziko v jej recidíve, videl špecializovaný trestný súd v rozsahu páchanej trestnej činnosti, jej organizovanom prvku s postavením a kompetenciami sťažovateľa na strednom stupni riadenia, s vymedzením úloh pre podriadených členov skupiny, v dobe jej páchania od roku 2015, pričom zvýraznil, že sa v jeho prípade nešlo o „jednorázové protizákonné akty“ a že páchanie trestnej činnosti predstavovalo pre sťažovateľa zdroj jeho príjmov.

20.2 Zhodnotením v prípravnom konaní vykonaných dôkazov špecializovaný trestný súd vyhodnotil, že v danej trestnej veci aj naďalej existuje dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaných skutkov, dôvodnosť tohto podozrenia stále trvá a je podložená výsledkami dokazovania tak, ako je konštatované v predložennom trestnom spise. Je dôvodné podozrenie, že vyšetrovanej činnosti sa všetci obvinení (teda aj sťažovateľ) dopustili a skutky, pre ktoré bola podaná obžaloba, vykazujú znaky trestného činu. Vo veci sú zabezpečené dôkazy, ktoré aj naďalej vedú k podozreniu v rovine rozumnej dôvodnosti, že obvinení mohli spáchať skutky tak, ako je uvedené v obžalobe.

20.3 Špecializovaný trestný súd zároveň poznamenal, že okrem výsluchov svedkov a spoluobvinených v trestnej veci boli k všetkým obvineným zabezpečené aj listinné dôkazy, odborné skúmanie zaistených drog, súd mal k dispozícii výsledky domových prehliadok a znalecké posudky. Všetky tieto zabezpečené dôkazné prostriedky, ktoré sa nachádzajú v trestnom spise, podľa názoru špecializovaného trestného súdu preukazujú a odôvodňujú vznesenie obvinenia všetkým obvineným. Z už uvedeného bolo podľa konajúceho súdu zrejmé, že aj v tomto štádiu trestného konania dovtedy vyprodukované dôkazy dôvodnosť trestného stíhania potvrdzovali. Špecializovaný trestný súd preto dospel k záveru, že skutky, za ktoré sú uvedené osoby stíhané, sa stať mohli, majú znaky trestných činov a existuje dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchali menovaní obvinení, teda aj sťažovateľ.

20.4 Sťažovateľovo presvedčenie, či už o absencii naplnenia obligatórných znakov skutkovej podstaty zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona (keďže z opisu skutku podľa sťažovateľa nevyplýva spôsob sofistického riadenia skupiny a nie je skutkovo definovaná hierarchia zložiek na viacerých vertikálnych stupňoch), alebo nesprávneho definovania trestnej zodpovednosti sťažovateľa ako páchatel'a skutku, a nie ako účastníka – pomocníka, samo osebe nie je spôsobilým vyvrátiť iný názor konajúcich všeobecných súdov, ktoré v popise skutku podporeného výsledkami dovtedy vykonaného trestného konania zaznamenali sofistickosť riadenia skupiny, ako aj vertikálne úrovne jej hierarchie, ale aj trestnú zodpovednosť sťažovateľa ako páchatel'a.

20.5 Na podporu správnosti právnej kvalifikácie konania sťažovateľa a ďalších obžalovaných ako zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona je možné napríklad poukázať na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Ndt 27/2015 z 11. januára 2016, ktorý k rozdielu medzi organizovanou a zločineckou skupinou uviedol:

„Podľa § 129 ods. 2 Tr. zák. organizovanou skupinou sa na účely tohto zákona rozumie spoločenie najmenej troch osôb na účel spáchania trestného činu, s určitou del'bou určených úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, ktorej činnosť sa v dôsledku toho vyznačuje plánovitosťou a koordinovanosťou, čo zvyšuje pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu.

Podľa § 129 ods. 4 Tr. zák. zločineckou skupinou sa na účely tohto zákona rozumie štruktúrovaná skupina najmenej troch osôb, ktorá existuje počas určitého časového obdobia a koná koordinovane s cieľom spáchať jeden alebo viacej zločinov, trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 alebo niektorý z trestných činov korupcie podľa ôsmej hlavy tretieho dielu osobitnej časti na účely priameho alebo nepriameho získania finančnej alebo inej výhody...

Dôležitým znakom, ktorý rozlišuje zločineckú skupinu od organizovanej skupiny je priame alebo nepriame získanie finančnej alebo inej výhody. Tieto výhody spravidla pochádzajú z obchodu s drogami, z vydierania (napr. tzv. racketing), z nelegálnych hazardných hier, z obchodu so zbraňami, z organizovania z obchodu so ženami, z prostitúcie, atď.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, vo vzťahu (aj, ale nielen) ku preskúmvanej veci uzatvára, že zásadným rozdielom medzi organizovanou a zločineckou skupinou, ako vyplýva už zo samotného názvu a čiastočne i z ich definícií, ktoré sa však v mnohom prekrývajú (deľba úloh, plánovitosť, koordinovanosť s cieľom páchať trestnú činnosť), je (interpretačne) okolnosť, že organizovaná skupina vzniká spontánne, v snahe uľahčiť a zjednodušiť páchanie trestnej činnosti, ktorej by sa mohol dopustiť i jeden páchatel' alebo dvaja spolupáchatelia, lenže komplikovanejšie než skupina páchatel'ov, ktorí si medzi sebou delia úlohy a konajú koordinovane. Nie je však organizovaná skupina na rozdiel od zločineckej skupiny dopredu a zámerne už pri svojom vzniku vybudovaná profesionálne za účelom páchania najzávažnejšej trestnej činnosti, keď takto je zločinecká skupina i štruktúrovaná a riadená, vrátane imanentného atribútu takého riadenia - vzťahov nadržanosti a podriadenosti, ktorých nerešpektovanie je sankcionovateľné prostriedkami skupiny v rámci jej vnútornej štruktúry. Organizovaná skupina využíva a postupne zapája do svojej činnosti páchatel'ov, resp. i iné osoby, ktoré vykonávajú činnosť potrebnú pre uľahčenie spáchania trestného činu, avšak bez vyššie popísaného inštitucionálneho vyjadrenia.

Organizovaná skupina je spolčenie osôb na účel spáchania trestného činu - akéhokoľvek. Zločinecká skupina je štruktúrovaná skupina založená na páchanie najzávažnejších foriem trestnej činnosti. Kým pod spolčením možno rozumieť viac menej náhodné alebo vývojom udalostí formované zoskupenie ľudí vhodných pre určitú činnosť, napr. preto, že zastávajú určité postavenie alebo majú určité pracovné zaradenie, štruktúrovanou skupinou je treba chápať ľudí vyberaných, pripravovaných, vopred určených na určité poslanie a postavenie, vedomých si svojho postavenia na určitom stupni a úloh v skupine.“

21. Vo vzťahu k dôvodnému podozreniu ako materiálnej podmienke uvalenia väzby ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že v súlade s judikatúrou ESĽP sa uznáva, že „dôvodné podozrenie“ („reasonable suspicion“) treba považovať za dôležitú súčasť záruk každého proti jeho svojvoľnému zatknutiu alebo väzbe. Dôvodné podozrenie predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že daná osoba mohla spáchať trestný čin (rozsudok ESĽP vo veci Michalko

v. Slovenská republika z 21. 12. 2010, body 112 a 113, rozsudok ESLP vo veci Ilgar Mammadov v. Azerbajdžan z 22. 5. 2014, bod 88, sťažnosť č. 15172/13), pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu (rozsudok ESLP vo veci Fox, Cambell a Hartley v. Veľká Británia z 30. 8. 1990). Konanie musí vykazovať znaky, ktoré v danom čase podľa platného vnútroštátneho práva napĺňa skutkovú podstatu trestného činu (rozsudok ESLP vo veci Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997), a musí byť jasné, o aký konkrétny trestný čin ide (rozsudok ESLP vo veci Berktaý v. Turecko z 1. 3. 2001).

21.1 Doplnkovo je možné poukázať aj na judikatúrnu interpretáciu znenia dohovoru, z ktorej vyplýva, že „(s)kutočnosti, ktoré vyvolali podozrenie, nemusia byť toho istého stupňa ako tie, ktoré sú potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo hoci len na vznesenie obvinenia [pozri Murray proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok Veľkej komory, 28. 10. 1994, č. 14310/88, § 55, porov. tiež Khodorkovskiy proti Rusku, rozsudok, 31. 5. 2011, č. 5829/04, § 189]... skutočnosti, na ktorých sa podozrenie zakladá, však nemôžu byť rovnakej úrovne ako skutočnosti potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo pre podanie obžaloby, čo je predmetom až ďalšej fázy trestného konania [Krejčíř proti Českej republike, rozsudok, 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05, bod 75]“ (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.).

22. Dôvody kolúznej väzby sťažovateľa špecializovaný trestný súd videl v potrebe zabrániť prípadnému vplyvu sťažovateľa na spoluobvinených a svedkov, ktorých výpoveďami je aj sťažovateľ usvedčovaný. Podľa judikatúry ESLP v prípadoch organizovanej trestnej činnosti alebo gangov je často vysoké riziko, že zadržaný, ak by bol prepustený na slobodu, bude vyvíjať nátlak na svedkov alebo ďalších obvinených alebo inak mariť konanie (rozsudok ESLP vo veci Štvrtecký proti Slovensku z 5. 6. 2018, sťažnosť č. 55844/12, bod 61; tiež rozsudok ESLP vo veci Podeschi proti San Marínu z 13. 4. 2017, sťažnosť č. 66357/14, bod 149).

22.1 Páchanie trestnej činnosti podľa špecializovaného trestného súdu veľmi podrobne popísal svedok [REDAKOVANÉ], pritom k uvedenej trestnej činnosti sa v podstate priznávajú aj ďalší, ako napríklad [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Taktiež

v tomto smere špecializovaný trestný súd považoval za potrebné poukázať na priznania osôb [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] a na čiastočné priznanie obvineného [REDACTED], ako aj svedecké výpovede napr. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a ďalších. Rovnako obvinený [REDACTED] a [REDACTED] sú usvedčovaní spoluobvinenými, ako aj ďalšími svedkami [REDACTED], [REDACTED] a ďalšími.

22.2 Judikatúra ESLP teda v prípadoch týkajúcich sa organizovaných zločineckých skupín pripúšťa, že riziko, že by zadržiavaná osoba mohla vyvíjať nátlak na svedkov alebo ostatných spoluobvinených alebo iným spôsobom mariť konanie, je veľmi vysoké (pozri napr. rozsudok ESLP vo veci Celejewski v. Poľsko zo 4. 5. 2006), pričom nepretržitá kontrola a obmedzovanie možností obžalovaných kontaktovať sa navzájom a kontaktovať iné osoby je nevyhnutným prostriedkom na to, aby sa im zabránilo v úteku, manipulácii s dôkazmi a – čo je najdôležitejšie zo všetkého – v ovplyvňovaní alebo dokonca ohrozovaní svedkov. V súlade s tým môžu byť primerané aj dlhšie väzobné lehoty než v iných prípadoch (rozsudok ESLP vo veci Tomecki proti Poľsku z 20. 5. 2008, § 29, sťažnosť č. 47944/06).

23. Pokiaľ sťažovateľ namieta nedostatočné odôvodnenie uplatnenej právnej kvalifikácie stíhaných skutkov, je zrejmé, že pri skúmaní naplnenia všetkých obligatórnych znakov stíhaných trestných činov konajúce všeobecné súdy vychádzali z popisu uvedeného v tzv. skutkovej vete predošlých rozhodnutí vydaných v danom trestnom konaní a hlavne v obžalobe, a je zjavné, že najvyšší súd spolu so špecializovaným trestným súdom racionálnou úvahou dospeli k presvedčeniu, že dovtedy realizované trestné konanie nasvedčuje spáchaniu týchto skutkov tak, ako boli v skutkovej vete opísané, a teda odôvodňovali použitú právnu kvalifikáciu. Popis skutkov je pritom jednoznačne súčasťou odôvodnenia (prvostupňového) rozhodnutia o väzbe sťažovateľa a tvorí dostatočne presvedčivý základ pre ich subsumpciu pod skutkové podstaty stíhaných trestných činov. Z hľadiska uplatnenej ústavnoprávnej ochrany základných práv je však rozhodujúcou skutočnosť, že v danom prípade evidentne nemožno hovoriť o zjavnom excese pri aplikovaní právnej kvalifikácie na popísané skutky, ktorý jediný by opodstatňoval zásah ústavného súdu do rozhodnutia všeobecných súdov o osobnej slobode sťažovateľa.

Len v prípade, ak by právna kvalifikácia zjavne nezodpovedala skutku tak, ako je opísaný v skutkovej vete, bolo by namieste uplatniť právomoc ústavného súdu. Keďže v tomto prípade takéto zjavné vybočenie z právneho posúdenia skutku ústavný súd nezistil, je potrebné závery oboch konajúcich súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach považovať za výraz ich autonómneho rozhodovania v konaní o väzbe sťažovateľa.

24. Reflektujúc na námietky sťažovateľa o nedostatočnom zdôvodnení jeho ďalšieho zotrvania vo väzbe, ústavný súd v širších súvislostiach poukazuje aj na doktrinálne názory vyjadrené v komentári k dohovoru (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.), v ktorých sa konštatuje, že „Opakované používanie stereotypných formulácií v rozhodnutiach vnútroštátnych orgánov o predĺžení väzby vzbudzuje podozrenie, že sa tieto orgány dostatočne nezaoberali konkrétnymi okolnosťami a nereagovali na argumenty obvineného (Kondratyev proti Rusku, rozsudok, 9. 4. 2009, č. 2450/04, § 55, Lind proti Rusku, rozsudok, 6. 12. 2007, č. 25664/05, § 85). Pokiaľ však rovnaké dôvody na ponechanie obvineného vo väzbe, ktoré EŠLP označil za relevantné a dostatočné, pretrvávali po celú dobu jej trvania a ak zákonnosť väzby bola predmetom niekoľkonásobného preskúmania, nemožno vnútroštátnym súdom vytýkať, že sa v textoch svojich rozhodnutí opakovali (Knebl proti Českej republike, rozsudok, 28. 10. 2010, č. 20157/05, § 68).“.

25. Ústavný súd považuje za zvlášť dôležité zvýrazniť, že konanie a rozhodovanie oboch všeobecných súdov bolo konaním a rozhodovaním o väzbe sťažovateľa a ďalších osôb po podaní obžaloby. Tomuto predmetu boli špecializovaný trestný súd a najvyšší súd povinné prispôbiť rozsah svojho skúmania a „dokazovania“, ktorý ústavný súd považuje v tomto prípade za dostatočný. S tým napokon súvisí aj záver najvyššieho súdu, že právna kvalifikácia skutkov bude v podstate predmetom ďalšieho dokazovania a tento úsudok je podľa ústavného súdu namieste a zodpovedá aj právnym záverom rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 8/2012 z 9. mája 2012 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 51/2013, na ktoré poukázal sťažovateľ a ktoré ústavný súd nevníma ako také, s ktorým by ústavnou sťažnosťou napadnuté

rozhodnutie nekorešpondovalo, resp. mu odporovalo. V označenom rozhodnutí z 9. mája 2012 sa konajúce sudy nestotožnili s názorom prokurátora podávajúceho obžalobu na právnu kvalifikáciu stíhaného skutku, pretože znaky trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona neboli podľa názoru všeobecných súdov naplnené s tým, že ich v označenom rozhodnutí bližšie definovali, avšak v aktuálnej veci o takýto prípad nešlo, keďže po preskúmaní obžaloby sa špecializovaný trestný súd, ako aj najvyšší súd s právnou kvalifikáciou uvedenou v obžalobe príslušného prokurátora stotožnili, pritom zachovanie v uznesení z 9. mája 2012 stanovených znakov predmetného trestného činu v aktuálnej trestnej veci sťažovateľa možno zachytiť.

26. Ako už bolo uvedené, ústavný súd odôvodnenie rozhodnutia špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 považuje za dostatočné, reagujúce na všetky podstatné skutočnosti a okolnosti prípadu, na ktorých záležalo zákonné rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa.

26.1 Vychádzajúc z téz vyplývajúcich z prezentovanej judikatúry ústavného súdu, ako aj ESLP, ústavný súd vyhodnotil, že najvyšší súd poukazom na odôvodnenie (dostatočne odôvodneného) predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia o osobnej slobode sťažovateľa, ako aj zodpovedaním „iba“ otázok, od ktorých takého rozhodnutie záviselo, nezasiahol neprípustne do základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu.

26.2 Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 v spojení s uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 zákonným, a preto ústavne konformným spôsobom rozhodol o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa, preto neostávalo iné, iba ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

IV.B K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

27. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

28. Obdobne vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd zdôrazňuje, že označené ustanovenie je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. trestnom obvinení) a nevzťahuje sa na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe ESĽP, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), pričom súčasťou záruk vyvoditeľných z čl. 5 dohovoru je aj ochrana

práva jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predĺžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným priet'ahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), ako aj ochrana práva jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene (čl. 5 ods. 4 dohovoru; k uvedenému pozri napr. *Khudoyorov v. Rusko*, č. 6847/02, rozsudok ESĽP z 8. 11. 2005, body 124 – 125, 172 – 174 a 193; *Öcalan v. Turecko*, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; *Khudobin v. Rusko*, č. 59696/00, rozsudok ESĽP z 26. 10. 2006, body 103 a 115).

29. Ústavný súd, súc viazaný návrhom na rozhodnutie (§ 45 zákona o ústavnom súde), v tomto prípade konštatuje, že s'ťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 v súvislostiach rozhodovania o pokračovaní väzby po podaní obžaloby, na ktoré sa tieto ním označené články ústavy a dohovoru vecne nevzťahujú. Keďže neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru, ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľa je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

30. Pretože ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu